

T.C
SAĞLIK BAKANLIĞI
Hukuk Müşavirliği

Sayı : 11045126/2014.4978.2233

Konu : Dava Dilekçesi- Ankara Tabip Odası

ANKARA ASLİYE HUKUK MAHKEMESİNE

DÂVÂCI: Sağlık Bakanlığı, Sıhhiye/ANKARA

Vekili.....: Av. Erol GÖKDOL, Sağlık Bakanlığı Ek Binası

KARŞI TARAF.....: Ankara Tabip Odası- Mithatpaşa Caddesi

TALEBİN KONUSU.....: Hukuka aykırı olarak yetkisiz ve kontrolsüz revir adı altında sağlık hizmet birimleri oluşturarak amaçları dışında faaliyet gösteren Ankara Tabip Odası organlarının 6023 Sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu'nun Ek 2'nci maddesi uyarınca görevlerine son verilmesi talebin-den ibarettir.

A) OLAYLAR:

İlişikte sunulan belgelerden de anlaşılacağı üzere:

1) 31 Mayıs 2013 ilâ 14 Haziran 2013 tarihleri arasında gezi parkı eylemleri bahanesiyle Ankara'da da müessif olaylar meydana gelmiştir.

Bu olaylara karışanlar, can ve mal emniyetine yönelik kanuna aykırı fiiller sergilemişlerdir. Gerek kanuna aykırı eylemlerin failleri ve gerekse vatandaşlar bu eylemler sebebiyle çeşitli sağlık problemleriyle karşı karşıya kalmışlardır.

2) Anayasa'nın 56ncı maddesi ve 663 sayılı KHK gereğince "herkesin bedeni, zihni ve sosyal bakımdan tam bir iyilik hali içinde hayatını sürdürmesini sağlamak" ve "Kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişiler tarafından açılacak sağlık kuruluşlarının ülke sathında planlanması ve yaygınlaştırılması ile ilgili olarak sağlık sistemini yönetmek"le görevli ve yetkili olan Sağlık Bakanlığı bu olaylar esnasında 169 acil sağlık ekibi ile sağlık hizmeti vermiş; 569 vakaya acil sağlık ambulansı ile müdahale edilmiştir.

3) Verilen sağlık hizmetlerinin gerçekten insan hayatını kurtarmaya yönelik olabilmesi için bu hizmetin mer'î mevzuat ile belirlenen kurallara ve standartlara uygun olarak yürütülmesi gereklidir. Tabip Odalarının görevleri 6023 sayılı Kanunla tadadi olarak tespit edilmiş olup, bu görevlerin içinde sağlık hizmet birimi açmak ve işletmek bulunmamaktadır. Buna rağmen, Ankara'daki olaylara müdahil olmak üzere Ankara Tabip Odası Bakanlığımızdan izin almaksızın, hiçbir kamu otoritesinin kontrolü altında almaksızın sağlık hizmet birimleri açmış ve işletmiştir. Bu konu, ilişik Rapor'da belgeleriyle ortaya konulmuştur.

4) Ankara Tabip Odası görevlileri, kanuni görevlerinin dışına çıkarak ve aşağıda açıklanacak gerekçelerle hukuka açıkça aykırı davranarak 6023 sayılı Kanun'un Ek 2nci maddesindeki duruma sebebiyet vermişlerdir. Bu durumda, aynı maddenin emredici hükmü gereğince Ankara Tabip Odasının organlarının görevlerine son verilmesini istemek hasıl olmuştur.

B) AÇIKLAMALAR

1) Bu konudaki mevzuat hükümleri şöyledir:

1.1) 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 8inci maddesinde:

"c) Kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişilere ait sağlık kurum ve kuruluşlarına izin vermek ve ruhsatlandırmak, bu izin ve ruhsatları gerektiğinde süreli veya süresiz iptal etmek."

"ğ) Geleneksel, tamamlayıcı ve alternatif tıp uygulamaları ile ilgili düzenleme yapmak ve sağlık beyanı ile yapılacak her türlü uygulamalara izin vermek ve denetlemek, düzenleme ve izinlere aykırı faaliyetleri ve tanıtımları durdurmak."

Hükümleri yer almaktadır. Belirtilen hükümlerden, kurulacak her türlü sağlık kuruluşu ve birimi ile sağlık uygulamalarına izin verme yetkisinin Sağlık Bakanlığı'na ait olduğu ve bir sağlık birimi oluşturulmak istenildiğinde Bakanlığımızdan izin alınması gerektiği anlaşılmaktadır.

1.2) 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'un 5inci maddesinde "Hususi muayenehane açmak veyahut evinde muayenehane tesis eylemek suretiyle sanatını icra eylemek isteyen her tabip hasta kabulüne başladığından itibaren en çok bir hafta içinde isim ve hüviyetini, diploma tarih ve numarasını ve muayenehane ittihaz eylediği mahal ile mevcut ise ihtisas vesikalarını mahallin en büyük sıhiye memuruna kaydettirmeye ve muayenehanenin nakli halinde en az yirmi dört saat evvel keyfiyeti nakli ihbara mecburdur." Hükümü yer almaktadır.

Bu hükümden de, muayenehane açmak veya evde hasta muayene etmenin keza Sağlık Bakanlığının prosedürüne tâbi olduğu anlaşılmaktadır.

1.3) 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'nun 3üncü maddesinin (c) bendinde "... yerverilen Sağlık kurum ve kuruluşlarının kurulması ve işletilmesi bu esas içerisinde Sağlık Bakanlığınca düzenlenir." Hükümü ile de, her türlü sağlık hizmet biriminin kurulması ve işletilmesinin Bakanlığımızca düzenleneceği emredici hüküm olarak vaz' olunmuştur.

1.4) Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmeliğin Sağlık Kuruluşu Açmaya ve İşletmeye Yetkili Kişilerin yer aldığı 8inci maddesinde:

"(1) Tıp merkezi, mesleğini serbest icra etmek hak ve yetkisi olan tabip veya birden fazla tabip ve diş tabibi ortaklığında açılır."

"(2) Poliklinik, mesleğini serbest icra etmek hak ve yetkisi olan tabipler tarafından müşterek halde, sadece o poliklinik bünyesinde meslek icra etmek şartıyla açılır."

Hükümü yer almaktadır. Görüldüğü üzere tabip odalarının ayakta teşhis ve tedavi yapılan özel sağlık kuruluşu açma yetkisi bulunmamaktadır.

Yine bu Yönetmeliğin 13üncü Maddesinde yer verilen:

"(1) Sağlık kuruluşu açacak kişi, EK-1'deki belgelerin olduğu dosya ile Müdürlüğe başvurur. Dosya, dizin pusulası ile kabul edilir."

"(2) Ruhsat dosyası, Müdürlük tarafından başvuru tarihinden itibaren 7 iş günü içinde incelenir. Dosya eksik ve/veya uygunsuzluk tespit edilir ise, başvuru sahibine bildirilir. Eksiklik ve/veya uygunsuzluk olmaması halinde dosya, valilik yazısı ekinde ve on beş iş günü içinde Bakanlığa gönderilir."

Hükümleriyle de, ayakta teşhis ve tedavi yapılan özel sağlık kuruluşu açılmasının Bakanlığımız iznine ve ruhsatına tâbi olduğu belirtilmiştir.

Bu hükümlerden, hangi tür ve isim altında olursa olsun, bütün sağlık birimlerinin açılış, işleyiş ve denetim işlemlerinin Sağlık Bakanlığının yetkisinde olduğu tereddüde yer bırakmayacak şekilde açık olup: Sağlık Bakanlığının bilgisi dışında herhangi bir sağlık birimi açılmayacağı ve hasta tedavi edemeyeceği kuşkusuzdur. Aksinin kabulü halinde, kime ne tür bir sağlık hizmeti verildiğinin ve kim tarafından bu hizmetin verildiğinin kontrolü mümkün olmayacağından, kamu sağlığının büyük bir risk içine gireceği tartışmasızdır.

1.5) 6023 sayılı Türk Tabipler Birliği Kanunu'nun 2inci maddesine göre Türk Tabipleri Birliği; Tabip Odaları, Merkez Konseyi, Yüksek Haysiyet Divanı ve Büyük Kongreden oluşmaktadır ve 4üncü maddesine göre de görevleri şunlardır.

"a) Halk sağlığına ve hastalara fedakarlık ve feragatle hizmeti ideal bilen meslek geleneklerini muhafaza ve geliştirmeye çalışmak,

"b) Azalarının maddi ve manevi hak ve menfaatlerini korumak ve bunları halkın ve Devletin menfaati ile en iyi bir şekilde denkleştirmeye çalışmak,

"c) Halkın sağlığını korumaya, azalarını muayyen refah seviyesine ulaştıracak gerekli iş sahaları bulmaya, İş Kanunu ile sosyal kanunların ve bunlara bağlı nizamname ve talimatname hükümlerinin tatbikatında meslek ve meslektaşların hak ve menfaatlerini korumaya ve her türlü iş tevziinin adilane bir surette düzenlenmesine çalışmak,

"d) Halk sağlığı ve tıp mesleğini ilgilendiren meseleler için resmi makamlarla karşılıklı işbirliği yapmak,

"e) Halk sağlığını ve tıp mesleğini ilgilendiren işlerde resmi makamlardan yardım sağlamak

Görüldüğü üzere 6023 sayılı Kanun, Türk Tabipleri Birliğine ve -2inci maddeye göre Birliğin bir cüzü sayılan- tabip odalarına "sağlık birimi açmak" ve "hiçbir izin alınmadan hukuka aykırı oluşturulmuş yerlerde sağlık hizmeti vermek" konusunda asla görev ve yetki vermemiştir.

Kanun koyucu, esasen bir meslek kuruluşu olan ve resmi makamlarla işbirliği içinde çalışması kanun gereği olan Tabipler Birliğinin ve tabip odalarının amaçları dışında faaliyet göstermelerini Ek 2inci maddesiyle men etmiş ve buna uyulmaması halinde uygulanacak müeyyideyi de açıkça göstermiştir. Gerçekten, Ek 2inci maddenin ikinci fıkrası hükmü şöyledir:

"Amaçları dışında faaliyet gösteren Türk Tabipleri Birliğinin merkez ve tabip odalarındaki sorumlu organların görevlerine son verilmesine ve yerlerine yenilerinin seçilmesine, Sağlık Bakanlığının veya buldukları Cumhuriyet Başsavcılığının istemi üzerine, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince basit usule göre yargılama yapılarak karar verilir ve dava en geç üç ay içinde sonuçlandırılır.

2) Konunun değerlendirilmesi:

Tartışmasız olarak kabul edildiği üzere, sağlık hizmetleri doğrudan insan hayatını konu aldığı cihetle ertelenemez ve ikame edilemez mahiyettedir. Bu kadar önemli ve telafi edilemez neticeleri olan bu hizmetin sadece ve sadece:

- Bu işin öğrenimini görmüş ehil personel tarafından,

- Hizmetin mahiyetine uygun ortamlarda,

- Her türlü iş ve işlemin resmi olarak kayıt altına alındığı şartlarda

verilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, hiçbir sağlık eğitimi almamış kimselerin, son derece kirlili ve tehlikeli ortamlarda ve hiçbir kayıt yapılmadan insanlara sağlık yerine hastalık, sakatlık ve ölüm

sunmaları mümkün hale gelir ki, birinci amacı kamu düzenini ve genel sağlığı korumak olan hukuk kurallarına aykırı hareket edilmiş olur. Somut olayda, izinsiz sağlık hizmeti vermek üzere Ankara Tabip Odasının revir olarak hizmet verilen yerler şunlardır.

-Mimarlar Odası

-Çankaya Belediyesi Yeni Hizmet Binası

-Diş hekimleri Odası

-Peyzaj Mimarları Odası

-Baro Eğitim Merkezi

-Çankaya Belediyesi Eski Hizmet Binası

Bakanlığımızdan izin alınmaması bir yana bu yerlerden hiç birisinin sağlık hizmeti vermek için uygun mekân olmadığı açıktır.

Diğer taraftan, Bakanlığımızın izin vermediği bir hizmet sebebiyle sorumlu tutulması da gündeme gelir ki bunun da hukuk düzenince kabul edilemeyeceği de açıktır. Daha da önemlisi, -yukarıda da belirtildiği gibi- bu olaylar süresince Bakanlığımız 169 acil sağlık ekibi ile sağlık hizmeti vermiş; 569 vakaya acil sağlık ambulansı ile müdahale edilmiştir. Yani sağlık hizmeti sunulmaması, yokluğu gibi bir durum mevcut değildir. Bu husus, belgelerle sübuta ermiştir.

Yukarıda belirtilen hukuk kurallarını bilmemesi mümkün olmayan Ankara Tabip Odası yetkili kurullarının, sağlık hizmetinin hangi şartlarda verilmesi gerektiğini de en iyi bilmesi gereken hekimlerden oluştuğu göz önüne alındığında, Bakanlığımızca asla izin verilmemiş, uygun olmayan mekânlarda sağlık hizmeti verilmesinin hukuka ve genel sağlığa aykırılık oluşturduğu şüphesizdir.

Ayrıca Bakanlıktan izinsiz olarak sağlık birimleri oluşturulmasını organize ettiği belirtilen Ankara Tabip Odası'nın bu konuda Sağlık Bakanlığı'ndan izin alıp almadığının, burada görev alan hekimlerin ve tedavi edilen hastaların isimlerinin Sağlık Bakanlığı'na bildirilip bildirilmediğinin belirtilmesi amacıyla Bakanlığımızca Ankara Tabip Odası Başkanlığına 14/06/2013 tarih AS,49 sayılı yazı yazılmıştır. 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 16/2 maddesinde yer alan "Denetime tabi olan gerçek ve tüzel kişiler, gizli dahi olsa bütün belge, defter ve bilgileri talep edildiği takdirde ibraz etmek, para ve para hükmünde evrakı ve ayniyatı ilk talep halinde göstermek, sayılmasına ve incelenmesine yardımcı olmak zorundadır. Sağlık Denetçileri, görevleri sırasında kamu kurum ve kuruluşları ve kamuya yararlı dernekler ile gerçek ve tüzel kişilerden gerekli yardım, bilgi, evrak, kayıt ve belgeleri istemeye yetkili olup kanuni engel bulunmadıkça bu talebin yerine getirilmesi zorunludur." Hükmünde rağmen Ankara Tabip Odası'nca Kanun'un bu emredici hükmüne rağmen bugüne kadar bu Yazımıza cevap verilmemiştir.

Belirtilen hususlar, Ankara Tabip Odasının 6023 sayılı Kanun'da sayılarak belirtilen amaçları dışında ve hukuka aykırı olarak faaliyet gösterdiği ispatlanmaktadır. Bu duruma nazaran, 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu'nun Ek 2inci maddesi uyarınca işlem yapılması gerekmektedir.

Mezkûr Kanun'un 11inci maddesine göre, tabip odalarının organları umumi heyet, idare heyeti ve haysiyet divanından ibaret olup: umumi heyet (genel kurul) tabip odasına kayıtlı üyelerin tamamından oluştuğu ve odaya kayıtlı bütün üyelerin, yönetim kurulunca yapılan bir eylemden sorumlu tutulması mümkün olamayacağından Ankara Tabip Odası İdare Heyetinin (Yönetim Kurulunun); ayrıca yine 6023 sayılı Kanun'un 38 inci ve 39 uncu maddesinin kendisine yüklediği görevleri yerine getirmeyen Ankara Tabip Odası Haysiyet Divanının görevlerinin sona erdirilmesi ve yerlerine yenilerinin seçilmesine karar verilmesi gerekmektedir.

C) HUKUKİ DELİLLER: Anayasa, 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun, 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu, 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunu, Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik ve sair mevzuat

Ç) SÜBUT DELİLLERİ: Bakanlığımız Sağlık Denetçiliğince düzenlenen ve ilişikte sunulan 09/10/2013 tarihli ve AS 08 sayılı Rapor, bu Raporun eklerinde yer alan belgeler, Ankara Tabip Odasının internet sayfasında yer alan bilgiler ve sair her türlü delil.

NETİCE VE TALEP: Yukarıda arz ve izah olunan sebepler muvacehesinde; Ankara Tabip Odası İdare Heyetinin (Yönetim Kurulunun) ve Ankara Tabip Odası Haysiyet Divanının görevlerinin sona erdirilmesi ve yerlerine yenilerinin seçilmesine karar verilmesini; yargılama giderlerinin karşı tarafa yükletilmesini ve bakanlığımız lehine vekâlet ücretine hükmolunmasını vekâleten arz ve talep ederim.

Av. Erol GÖKDÜL

1. Hukuk Müşaviri

Sağlık Bakanlığı Vekili

EKLER:

EK-1 09/10/2013 Tarihli ve AS/08 sayılı Rapor ve ekleri (dosya halinde)